

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 04/06/2025

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili

Türkiye Gazeteciler Sendikası (TGS)'nın 3 Mayıs 2025 tarihinde yayımladığı Basın Özgürlüğü Raporu, ülkedeki gazetecilik faaliyetlerinin sistematik bir baskı altında olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) tarafından yayımlanan 2024 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde ise Türkiye, 180 ülke arasında 158. sırada yer almakta ve bu durum, ifade ve basın özgürlüğü açısından ülkemizin dünyada en geri sıralarda bulunduğunu göstermektedir.

Avrupa Birliği ülkeleriyle karşılaştırıldığında fark daha da belirgindir. AB içinde en geride yer alan Bulgaristan dahi 59. sıradayken Türkiye bu ülkenin yaklaşık 100 sıra gerisindedir. Bu tablo, ülkemizin demokratik normlar ve temel haklar bakımından Avrupa ile olan mesafesini dramatik biçimde ortaya koymaktadır.

Rapor kapsamında yer alan bilgilere göre, son bir yılda en az 29 gazeteci tutuklanmış, 1 Nisan 2025 itibarıyla 18 gazeteci hâlen cezaevindedir. Gazeteciler hakkında 313 soruşturma açılmış, 123 gözaltı işlemi uygulanmış ve 300 gazeteci ceza davalarında yargılanmıştır. Toplamda 137 yıl 23 gün hapis cezası verilmiş, 161.980 TL adli para cezası kesilmiştir. Gözaltı ve tutuklamaların büyük bir kısmı, “terör örgütü propagandası”, “kamu görevlisine hakaret”, “halkı kin ve düşmanlığa tahrik” gibi geniş ve yoruma açık suçlamalara dayandırılmaktadır. En az 56 gazeteci fiziksel saldırıya uğramış, 90 gazeteci sözlü olarak tehdit edilmiştir.

29247

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

Buna ek olarak, Basın İlan Kurumu (BİK) ve Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) gibi anayasal çerçevede özerk olması gereken kamu kurumlarının, hükümet politikalarını eleştiren medya organlarına yönelik sistematik ve orantısız yaptırımlar uyguladığı da raporda vurgulanmaktadır. Bu kurumlar, eleştirel yayın organlarına yönelik ilan kesme ve idari para cezası kararlarıyla ekonomik baskı unsuru haline gelmiştir. 90 haber içeriğine erişim engeli getirilmiş, 34 haber içeriği tamamen silinmiştir. RTÜK tarafından basın yayın kuruluşlarına 59 ayrı idari para cezası verilmiş, toplamda yaklaşık 87 milyon TL ceza kesilmiştir. Sözcü TV'nin ekranı 10 gün karartılmış, Açık Radyo'nun karasal yayın lisansı iptal edilmiştir.

Gazetecilerin çalışma koşulları da ciddi sorunlar barındırmaktadır. Medya çalışanlarının %90'ı sendikasızdır; düşük ücret, güvencesizlik, uzun mesai saatleri ve mobbing gibi yapısal sorunlar, basın emekçilerinin ifade özgürlüğünü fiilen kullanmasını zorlaştırmaktadır. Bu tablo, sadece basın mensuplarının mesleki haklarına değil, aynı zamanda halkın doğru, tarafsız ve bağımsız bilgiye ulaşma hakkına da zarar vermektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Türkiye aleyhine verdiği ifade özgürlüğü ihlali kararlarının sayısı, yargı organlarının bu konuda uluslararası standartlara uygun hareket etmediğini ve gazetecilerin adil yargılanma hakkının sıklıkla ihlal edildiğini göstermektedir.

Basın özgürlüğünün bu denli kısıtlandığı bir ortamda, ifade hürriyeti, kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi ve demokratik denetim mekanizmalarının sağlıklı işlemesi mümkün değildir. Gazetecilerin gözaltına alınması, tutuklanması, fiziksel saldırılara uğraması, ekonomik baskılara maruz kalması ve kurumsal yollarla susturulması gibi çok boyutlu tehditler, sadece mesleklerini değil, toplumsal bilgi akışını da ciddi biçimde sekteye uğratmaktadır. Bu uygulamaların sebeplerinin şeffaf biçimde ortaya konulması ve temel haklara dayanan demokratik hukuk düzeniyle ne ölçüde bağdaştığının kamuoyuna açık ve tatmin edici biçimde izah edilmesi gerekmektedir.

Bu veriler, Türkiye'de basın özgürlüğünün ciddi şekilde tehdit altında olduğunu ve gazetecilerin hem mesleki hem de ekonomik açıdan zor koşullar altında çalıştığını göstermektedir. Basın özgürlüğünün korunması, demokratik bir toplumun temel taşlarından biridir. Bu nedenle, gazetecilere yönelik hak ihlallerinin önlenmesi ve basın özgürlüğünün sağlanması için gerekli adımların atılması önem arz etmektedir.

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

29247

Bu bağlamda;

1. Son bir yılda gazetecilere yönelik açılan 313 soruşturmanın gerekçeleri nelerdir? Bu soruşturmaların kaç sonuçlanmış ve ne tür kararlar alınmıştır?
2. Tutuklu bulunan 18 gazetecinin suçlamaları nelerdir? Bu gazetecilerin tutukluluk süreleri ne kadardır ve yargılamaları ne aşamada?
3. Gazetecilere yönelik fiziksel ve sözlü saldırılarla ilgili olarak kaç kişi hakkında adli işlem başlatılmıştır? Bu saldırıların failleri tespit edilmiş midir?
4. Basın özgürlüğünün sağlanması ve gazetecilere yönelik hak ihlallerinin önlenmesi amacıyla yeni yasal düzenlemeler yapılması planlanmakta mıdır?
5. Türkiye'nin RSF Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde 158. sırada olmasının nedenlerine ilişkin bakanlığınızca yapılmış bir değerlendirme var mıdır?
6. İfade özgürlüğü kapsamında AİHM tarafından Türkiye aleyhine verilen karar sayısı nedir? Bu kararların icrası nasıl gerçekleştirilmiştir?